UUTISET

Työministeri varautuu muutosten tuomaan mekkalaan

Hallituksen sisällä valmistellaan työmarkkinoille uudistuksia huolimatta siitä, syntyykö yhteiskuntasopimusta vai ei. Jari Lindströmin mukaan työttömille on keppiä tiedossa: ansiosidonnaisesta nitistetään.

Työministeriössä ei ole ollut aikaa odotella, mitä yhteiskuntasopimukselle tapahtuu. Siellä on jo tovi valmisteltu keinoja, joilla työmarkkinoihin saadaan edes jotain vauhtia.

Päivämääriä ja lopullisia linjauksia ei ole oikeus- ja työministeri **Jari Lindströmin** (ps.) mukaan lyöty vielä lukkoon, mutta tähtäimessä on isoja ratkaisuja: TE-toimistojen toiminnan uudistaminen, paikallinen sopiminen ja kannustinloukkuihin puuttuminen.

Säästöjä ja kannustimia etsitään muun muassa työttömyysturvan muutoksista.

”On vaativa harjoitus miettiä, miten tehdään työn vastaanottaminen aina kannattavaksi. Silloin puhutaan muun muassa ansiosidonnaiseen puuttumisesta, mistä nousee totta kai mekkala”, Lindström sanoo ja jatkaa:

”Yksi vaihtoehto on puuttua päivien lukumäärään ja toinen siihen tasoon, mitä maksetaan.”

Ansiosidonnaiseen on siis tulossa muutoksia? ”Kyllä.”

Ei työttömän vaan systeemin vika

Työttömyyden hoidon muutokset linkittyvät sekä yhteiskuntasopimukseen että työehtosopimusneuvotteluihin, mutta Lindströmin mukaan lakivalmisteluja tehdään työ- ja elinkeinoministeriössä niin nopeasti kuin mahdollista, siis jo tänä vuonna. Aikaa ei ole hukattavaksi.

”Mikä ennen on toiminut, ei toimi enää, sillä maailma ja työn tekeminen ovat muuttuneet.”

Usein työttömiä syyllistetään siitä, että työ ei kelpaa, koska ero ansiosidonnaiseen korvaukseen on niin pieni.

Lindström ei syyllistä.

”On inhimillistä, että ihminen laskee, mikä on järkevää ja mikä ei. Vika ei ole ihmisessä vaan järjestelmässä.”

Ministeri haluaa mennä siihen suuntaan, että työttömän kannattaa ottaa vaikka yksi päivä viikossa työtä vastaan ilman, että hän menettää etuuttaan. Tuo on olennaista esimerkiksi osatyökykyisille tai silpputyötä tekeville.

”Jos työn vastaanottamisesta rangaistaan, ei sitä varmasti ota vastaan.”

Kaikille tuskin on enää palkkatyötä

Lindström luottaa siihen, että suurin osa ihmisistä haluaa tehdä työtä, jos siitä tienaa siedettävän palkan. Hänen mielestään TE-toimistojen pitää keskittyä jälleen työpaikkojen etsimiseen ihmisille kaikenmaailman ”muovailuvahakursseille” ohjaamisen sijasta.

Ministeri saa kansalaisilta todella usein viestejä työ- ja elinkeinopalveluja hoitavien TE-toimistojen toimimattomuudesta.

”Vähän aika sitten sain sähköpostia nuorelta, joka olisi halunnut TE-toimistosta apua sen selvittämiseen, mitä hänen kannattaisi tehdä ja mihin suuntaan lähteä. Hänelle oli kerrottu, että ’joo, seuraava aika on tammikuussa, tule sitten’. Totta kai on kyse myös toimistojen resursseista, mutta eihän tuossa ole mitään järkeä!”

Lindström myöntää, että työelämässä on meneillään isompi murros kuin vielä tajuammekaan. Sitä muuttavat digitalisoituminen ja robotisoituminen.

”Robottiautomatiikka tekee tylsät työt paljon tehokkaammin kuin ihminen. Olenkin monesti pohtinut, olemmeko niin fiksuja, että keksimme itsemme työttömiksi.”

”Olen aika skeptinen sen suhteen, että tulevaisuudessa olisi kaikilla palkkatöitä. Totta kai haaveita pitää olla ja palkkatyö kaikille olisi hieno asia, mutta ei se siltä näytä.”

RIITTA RYYNÄNEN

JAANA KANKAANPÄÄ

Oikeus- ja työministeri Jari Lindströmin mielestä työajan lisäys sopisi joillekin aloille, toisille ei. "Monet tekevät jo nyt omalla ajallaan työpaikkansa eteen töitä ilman, että laskuttavat mitään."

MINISTERIKIERROS

Maallikko pöyhii oikeusasioita

”Otan tämän työnä, en sen kummemmin ole sitä pohtinut”, sanoo kymenlaaksolainen **Jari Lindström** oikeusministerin pestistään.

Toinen ministerinsalkku tuli hänelle perussuomalaisten puheenjohtajalta **Timo Soinilta** yllätyksenä ja muutaman sekunnin viiveellä: sitten olisi vielä tällainen...

Lindström tekee noin kolme päivää viikossa töitä oikeusministeriön puolella, kaksi päivää työ- ja elinkeinoministeriössä.

”Onhan siinä opettelemista, mutta minut on otettu hyvin vastaan myös oikeusministeriössä, kaikki neuvovat ja opastavat todella ystävällisesti.”

> Toinen ministerinsalkku tuli muutaman sekunnin viiveellä.

”Toisaalta kansalaisilta on tullut paljon palautetta, että voi olla hyväkin, että on niin sanotusti maallikko sitä osastoa pöyhimässä”, Lindström kertoo.

Paperitehtailta hänellä on 20 vuoden työkokemus. Kemian laborantiksi hän valmistui samoihin aikoihin, kun pääsi eduskuntaan vuonna 2011.

”Joku voi sanoa, että sehän on vain ammattikoulutusta, mutta ei se kemia maailman helpoimpia asioita ole.”

Pöyhimistä oikeuspuolella riittää. Asialistalla ovat uhrin aseman parantaminen, rangaistusasteikon laajentamisen tarkastelu sekä se, miten esimerkiksi talousrikoksista ja henkirikoksista saatavat rangaistukset ovat suhteessa toisiinsa.

”Oma kärkihankkeeni liittyy vakuutusoikeusasioihin. Yksi lääkäri tai useampikin on voinut sanoa ihmiselle, että olet työkyvytön ja sinun pitää päästä työkyvyttömyyseläkkeelle, mutta vakuutusyhtiön lääkäri sanoo, että et olekaan. Tuon asian kanssa tappelevia ihmisiä on kymmeniätuhansia.”

RIITTA RYYNÄNEN

Harva viljelijäperhe saa asumistukea

Vain hyvin harva viljelijätalous saa asumistukea.

Kansaneläkelaitos Kela tilastoi viime vuoden lopussa 206 092 asumistukea saavaa ruokakuntaa. Viljelijäperheitä niistä oli 139 ja muita yrittäjätalouksia 6 214.

Viljelijätalouksien osuus on ainoastaan 0,07 prosenttia kaikista yleisen asumistuen saajista.

Myel-työtulosta mitataan

Lakimies **Mikko Horko** Kelasta sanoo, että on vaikea arvioida, tietävätkö viljelijät riittävästi oikeuksistaan asumistukeen ja muihin etuuksiin.

”Laajalti on tiedossa, että yleinen asumistuki on erittäin pienituloisten etuus. Se on voimakkaasti tulosidonnainen.”

Asumistuessa viljelijän tulotason mittarina käytetään myel-työtuloa. Ruokakunnan laskelmassa huomioidaan kaikkien perheenjäsenten tulot ja etuudet.

Viljelijän mielestä myel-työtulo on pieni, mutta asumistukeen se on liian suuri.

Viljelijä säästää eläkettä ja sosiaaliturvaa keskimäärin 1 660 euron kuukausitulosta.

Mela vakuutti liki 65 700 henkilöä heinäkuun lopussa.

Melkein joka kolmannen myel-vakuutetun työtulo jää alle tuhanteen euroon kuukaudessa. Kaksi kolmasosaa säästää alle 2 000 euron tulosta eläkettä ja sosiaaliturvaa.

Asumistuessa kaksihenkisen perheen tuloraja on 830 euroa, jotta se saa täyden asumistuen. Kaksi aikuista ja kaksi lasta voi tienata runsaat 1 700 euroa.

”Aktiiviviljelijöiden tulot menevät tulorajojen yli”, ekonomisti **Janne Huovari** Pellervon taloustutkimus PTT:stä sanoo.

Korot ja vedet voi vähentää

Asumistuen tuloihin lasketaan mukaan metsätalouden tuotto. Viljelijöillä ei yleensä ole kovin paljon asuntolainaa eikä niiden korkoja maksettavana.

”Tukeen oikeuttavia asumismenoja ei ole paljon”, Huovari arvioi.

Nuorella viljelijäperheellä voi hyvinkin olla asuntolainaa. Sen korkoja otetaan huomioon 73 prosenttia omakotitalon rahoitusmenona.

Kela huomioi asuntolainan korot vain, mikäli perhe maksaa ne itse. Korkotuetun lainan koroista hyväksytään siten vain perheen oma osuus.

Omakotitalon kuluja vedestä, lämmityksestä ja muista asumismenoista ei tarvitse erikseen selvittää Kelalle. Vähennysten määrät taulukoidaan maakunnittain.

”Pohjoisessa Suomessa lämmityksen kustannus nousee muuhun maahan verrattuna”, Horko selittää.

Etelä- ja Pohjois-Savossa sekä Pohjois-Karjalassa omakotitalon hoitomenoja korotetaan neljä prosenttia. Lapissa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla korotus on kahdeksan prosenttia.

Omakotitalossa ja omistusasunnossa asuva on oikeutettu asumistukeen, vaikka selvä enemmistö saajista asuu vuokralla. Tontti voi olla oma tai vuokrattu.

Ansiovähennys tulee syyskuussa

Asumistuessa otetaan 300 euron ansiotulovähennys käyttöön syyskuun alusta. Suojaosa on sama kuin työttömyysturvassa pari vuotta sitten aloitettu.

”Toivottavasti tämä alentaa työn vastaanottamisen kynnystä”, Horko odottaa.

> Aktiiviviljelijöiden tulot menevät tulorajojen yli.
>
> JANNE HUOVARI

Edellinen hallitus ja eduskunta lykkäsivät ansiotulovähennyksen voimaantuloa säästösyistä. Muilta osin asumistuki uusittiin tämän vuoden alusta.

Maatalouden tulosta voidaan tehdä 300 euron ansiotulovähennys kuten palkkatulosta ja elinkeinotoiminnan tulostakin.

JUHANI VIITALA

Maatalousyrittäjien työtulot

Myel-vakuutetut heinäkuun lopussa

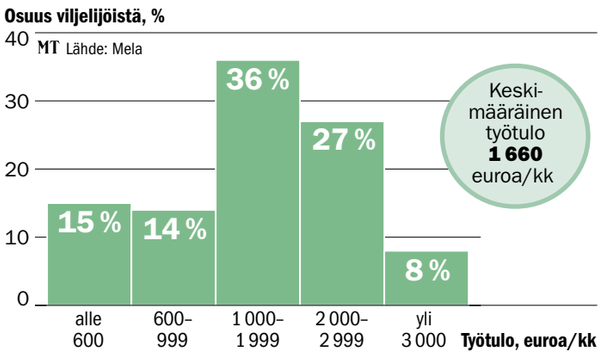

Asumistuen tulorajat*

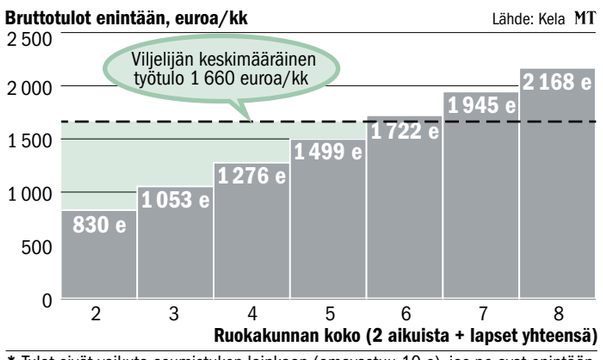

* Tulot eivät vaikuta asumistuken lainkaan (omavastuu 10 e), jos ne ovat enintään.

Omakotitalon hoitomenoina hyväksytään

Ruokakunnan koko, henkilöä	Hoitomenot, euroa/kk: Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala	Hoitomenot, euroa/kk: Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi
1	101	105
2	122	126
3	153	159
4	180	187
+ lisähenkilöä kohden	55	57

Lähde: Kela

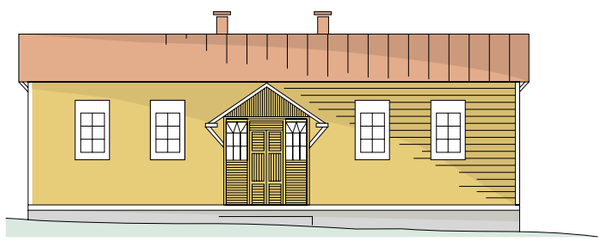

LASKE OIKEA KALKKIMÄÄRÄ:
www.nordkalk.fi/kalkkilaattori

Baltic Sea BSAG Commitment Maker

Nordkalk
Member of Rettig Group